

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34426
Nom	Intervenció grupal i comunitària
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1310 - Grau de Sociologia	Facultat de Ciències Socials	2	Primer quadrimestre
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA- Sociologia	Facultat de Dret	3	Primer quadrimestre
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	Facultat de Ciències Socials	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1310 - Grau de Sociologia	18 - Intervenció grupal i comunitària	Obligatòria
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA-Sociologia	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	4 - Assignatures obligatòries de tercer curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
VAZQUEZ CAÑETE, ANA ISABEL	350 - Treball Social i Serveis Socials

RESUM

Intervenció grupal i comunitària és una assignatura obligatòria de 6 crèdits impartida en el segon curs i en el primer quadrimestre del grau de sociologia. Forma part del mòdul de Ciències Socials que es compon de diverses assignatures d'àrees de coneixement com ara: Psicologia Social, Ciència Política, Història, Antropologia o Economia. La funció d'este mòdul és proporcionar, dins de la formació dels sociòlegs i sociòlogues, coneixements i competències referits a diverses ciències socials que aborden l'objecte d'estudi de la Sociologia des d'una perspectiva multidisciplinària.

És una assignatura teoricopràctica que proporciona una introducció bàsica als i les estudiants a la Intervenció grupal i comunitària, vinculada a les possibles eixides professionals en sociologia

La matèria proporcionarà els coneixements teoricopràctics bàsics que possibiliten la utilització d'instruments i tècniques que permeten desenvolupar les habilitats necessàries perquè el i la professional de la sociologia puga desenvolupar intervencions grupals i comunitàries. Junt amb altres assignatures pràctiques col·labora en que els i les estudiants puguin aconseguir l'objectiu específic del títol: dissenyar i desenvolupar programes d'intervenció social en el marc de la millora de les condicions socials de vida, en la perspectiva del desenvolupament humà en valors de llibertat, tolerància, pluralitat i solidaritat, així com de la igualtat entre dones i homes.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Si bé no és un requisit imprescindible, per a superar amb èxit l'assignatura és convenient que s'hagen cursat les matèries bàsiques de primer curs amb què està relacionada, especialment: Mètodes i Tècniques d'Investigació Social, Sociologia, Psicologia Social, Ciència Política, Antropologia Social i Política Social Contemporània, que proporcionen els coneixements i les habilitats necessaris, al ser tots ells de caràcter introductori.

COMPETÈNCIES

1310 - Grau de Sociologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Elaborar informes i diagnòstics sobre problemàtiques socials.
- Dissenyar i implementar plans i programes orientats a abordar problemes socials i avaluar els seus resultats.
- Treballar en equip amb una perspectiva multidisciplinar.
- Comunicar amb claredat de forma oral i escrita teories, problemàtiques i propostes de caràcter sociològic emprant les noves tecnologies de la informació i comunicació.
- Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre hòmens i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.
- Aprendre de forma autònoma i desenrotllar la iniciativa en l'àmbit sociològic.
- Desenvolupar i integrar la perspectiva de gènere en l'estudi de la realitat social.
- Conèixer i utilitzar les fonts de dades secundàries útils per a la Sociologia.
- Analitzar els fenòmens socials adoptant una perspectiva multidisciplinària (sociològica, psicosocial, econòmica, política, històrica i antropològica) .
- Conèixer els instruments necessaris per a elaborar, executar i avaluar programes de polítiques públiques i projectes d'intervenció social.
- Conèixer les institucions de la societat del benestar que contribuïxen a salvaguardar els drets socials.
- Comprendre la diversitat cultural de les societats.
- Conèixer les ferramentes per a intervindre en situacions de crisi i conflictes socials.
- Identificar i mesurar factors de vulnerabilitat social.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En concret, al finalitzar amb èxit l'assignatura, les i els estudiants hauran de ser capaços de:

- Descriure i explicar les possibilitats analítiques dels conceptes: comunitat, societat, grups, associacions, xarxes socials.
- Desenvolupar i aplicar diagnòstics comunitaris.
- Descobrir, identificar, valorar i desenvolupar estratègies d'intervenció comunitàries.
- Desenvolupar projectes d'intervenció comunitària des de la metodologia de l'enfocament del marc lògic.
- Identificar i analitzar els límits de la metodologia de l'enfocament del marc lògic.
- Analitzar els reptes que genera als programes comunitaris seva implantació sobre el territori i la població, identificant bones pràctiques.

- Identificar i valorar les condicions bàsiques que s'han de donar sobre un territori per poder realitzar intervencions grupals i comunitàries: metodologies i estratègies, recursos humans i econòmics.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La intervenció social i la perspectiva de gènere en la intervenció social. Les xarxes socials: sistemes de suport formal i informal.

- Conceptes clau: Comunitat, societat, grups, associacions, xarxes socials.
- Procés i etapes de treball en la intervenció social. La intervenció col·lectiva: organització, desenrotllament i participació.
- La perspectiva de gènere en la intervenció social.
- Concepte de xarxes socials.
- Sistemes de suport formal i informal.

2. Concepte i tipus de treball amb grups. La intervenció en grup.

- Concepte i tipus de treball amb grups.
- La intervenció en grup.
- L'entrada del professional en l'espai social d'intervenció: la immersió. Conèixer i contactar, la monografia comunitària.
- El treball amb grups de la comunitat.

3. Models Teòrics d'Intervenció Social Comunitària.

- Models Teòrics d'Intervenció Social Comunitària.
- Diferència entre l'Investigació Acció i l'Investigació Acció Participativa.

4. Treball Social en el territori i desenvolupament comunitari. La participació de la comunitat en el procés d'intervenció comunitària.

- Definició de desenvolupament comunitari.
- La participació de la comunitat en el procés d'intervenció comunitària: metodologies participatives.
- Identificació de subjectes i actors socials en els processos d'intervenció comunitària.

5. Disseny i elaboració de projectes d'intervenció social.

- Fase del disseny d'un procés participatiu: Constitució del grup motor i comissió de seguiment.
- Diagnòstic participatiu.
- Identificació de propostes o estratègies d'acció.

6. L'avaluació en els processos d'Intervenció Comunitària.

- Avaluació participativa, aprenentatge des de l'experiència i l'apoderament.
- Aspectes a avaluar: criteris clau per a la avaluació.
- Aspectes axiològics de l'avaluació i enfortiment de les organitzacions.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent aplicada és una combinació de diferents tècniques d'ensenyança aprenentatge:

- . Lliçó magistral participativa.
- . Presentacions orals per part dels i les estudiants.
- . Estudi de casos.
- . Debats. Treball cooperatiu.
- . Recerca de dades documentals i estadístiques.
- . Sessions de discussió i anàlisi grupal a partir de materials com pel·lícules, documentals, exposicions, conferències, etc. Lectura, síntesi, anàlisi i crítica de textos.
- . Realització d'exercicis.
- . Assistència i participació activa en tallers, seminaris i conferències.

. Tutories individuals i en grup d'orientació, seguiment i supervisió.

AVALUACIÓ

S'utilitzarà el sistema d'avaluació contínua del treball realitzat per les i els estudiants, sobretot en allò que s'ha relacionat amb l'adquisició de competències per mitjà dels treballs individuals i grupals i la identificació de conceptes clau. El resultat de l'avaluació procedirà tant de l'examen final com dels treballs individuals i grupals i es valorarà positivament la participació activa en classe:

- a) El 50% de la nota correspondrà als exercicis pràctics. Així com al treball realitzat en xicotet grup consistent en l'elaboració d'un diagnòstic i de la formulació d'un projecte d'intervenció comunitària.
- b) El 50% de la nota correspondrà a l'examen final.

Cadascun dels dos apartats de l'avaluació ha de ser aprovat amb un mínim de 5 per a superar l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Barbero, Josep Manuel y Cortés, Ferran. Trabajo Comunitario, organización y desarrollo social. Alianza Editorial, Madrid, 2005.
- De Robertis, Cristina y Pascal, Henry. La intervención colectiva en trabajo social. La acción con grupos y comunidades. El Ateneo, Buenos Aires, 1994.
- Marchioni, Marco. Comunidad, participación y desarrollo. Teoría y metodología de la intervención comunitaria. Editorial Popular, Madrid, 1999.
- Montañés, Manuel. Metodología y técnica participativa. UOC, Barcelona, 2009.
- Pastor Seller, Enrique. Trabajo Social Comunitario. Diego Marín, Murcia, 2004.
- Rezsohazy, Rudolf, El desarrollo comunitario. Participar, programar, innovar. Editorial Narcea, Madrid, 1988.
- Mut Montalvà, Elena, Intervenció grupal i comunitària. Reproexpres. Valencia, 2013.
- Guies operatives per als exercicis pràctics en classe.
- De la Riva, Fernando y Moreno, Antonio. "Redes asociativas". Cuadernos prácticos, núm.4,2010.
- Sluzki, Carlos E. La red social: frontera de la práctica sistèmica. Gedisa, Barcelona, 1996
- Segarra, Marta (ed.) Repensar la Comunidad. Desde la literatura y el género. Icaria, Barcelona, 2012.

Complementàries

- De la Red, Natividad y Rueda, Daniel. Intervención social y demandas emergentes. Editorial CCS, Madrid, 2003.
- Del Valle, Teresa. Andamios para una nueva ciudad. Lecturas desde la antropología. Feminismos, Cátedra, Madrid, 1997.
- García Herrero, Gustavo A; Ramírez Navarro, José Manuel. Manual práctico para elaborar proyectos sociales. Siglo XXI Madrid, 2006.
- González Gómez, Lara. La evaluación en la gestión de proyectos y programas de desarrollo. Una propuesta integradora en agentes, modelos y herramientas. Gobierno Vasco, Vitoria, 2005.
- Marchioni, Marco. La acción social con y en la comunidad. Certeza, Zaragoza, 2004.
- Martínez, Eva ; Peña, Lucía. Redefiniendo el trabajo comunitario. Escuela Universitaria de Trabajo Social de la UPV/EHU, Vitoria- Gasteiz, 2010.
- Mejed Hamzaoui. El trabajo social territorializado. Las transformaciones de la acción pública en la intervención social. Nau llibres, Universitat de València, 2005.
- Murguialday, Clara y Vázquez, Norma. Un paso más. Evaluación del impacto de género. Ed. Cooperacció, Barcelona, 2005.
- Navarro Pedreño, Silvia. Redes sociales y construcción comunitaria. Creando (con) textos para una acción ecológica. Editorial CCS, Madrid, 2004.
- Úcar, Xavier (Coord). Enfoques y experiencias internacionales de acción comunitària. Graó, Barcelona, 2009.
- Zastrow, Charles H. Trabajo Social con grupos. Paraninfo, Madrid, 2008.
- Buades, J., y Giménez, C. (Coord.) (2013). Hagamos de nuestro barrio un lugar habitable. Manual de intervención comunitaria en barrios. Valencia: Tirant lo Blanch. Disponible en línea hasta finales de abril de 2016 AQUÍ (última fecha de consulta: 25 enero 2017)

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen els continguts contemplats en la guia docent original.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Es mantenen les activitats i volum de treball de la guia docent original. La planificació de sessions s'especificarà a principi de curs.

3. METODOLOGIA DOCENT

Les classes s'impartiran de manera presencial, així també com les activitats pràctiques establertes en la guia docent. Les tutories individuals seran preferentment virtuals.

En cas que la situació sanitària imposara que la totalitat de la docència es desenvolupara online, les sessions es substituiran per pujada de materials a l'Aula virtual, videoconferència síncrona o diapositives locutades. En el cas de les activitats pràctiques, es garantirà la interacció amb estudiantat mitjançant videoconferència, fòrum, chat o altres eines TIC mitjançant l'aula virtual.

Donat el cas, les adaptacions corresponents seran comunicades a través de l'aula virtual per l'equip docent de cada assignatura.

Estudiantat afectat o en situació de vulnerabilitat: La metodologia docent en aquests casos serà adaptada a algun tipus d'activitat no presencial, entre les quals podrà estar l'assignació de treballs individuals, el desenvolupament d'un projecte individual, l'estudi d'una bibliografia específica o les tutories per videoconferència, així com altres opcions que puga establir l'equip docent de l'assignatura en funció de les circumstàncies específiques individuals.

4. AVALUACIÓ

Es mantenen els criteris de la guia docent quant a la ponderació de l'avaluació de cada tipus d'activitat.

En cas que la situació sanitària imposara que la prova final es desenvolupara online, es proposarà una avaluació per la següent modalitat: prova escrita individual asíncrona per aula virtual.

Pel que fa a l'estudiantat afectat o en situació de vulnerabilitat, la proporció de qualificació de les activitats de grup avaluable es traslladarà a activitats individuals.

5. BIBLIOGRAFIA

Es manté la bibliografia existent en aula virtual. Si la situació sanitària imposara tancament de biblioteques, es facilitaria material de suport a través de l'aula virtual.